

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 9/2016
07.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Жарка Даковића и др., због кривичног дела злочиначко удруживање из члана 346. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Жарка Даковића, адвоката Б.П. и адвоката Б.К., бранилаца окривљеног Бугарин Жељка, адвоката Б.К. и адвоката В.Д., браниоца окривљеног Горана Иванковића, адвоката С.П. и браниоца окривљеног Радована Шаренца, адвоката Ж.Д., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења КПо1 47/14 од 23.04.2015. године и Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 17/15 од 25.11.2015. године, у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП, дана 07.06.2016. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења КПо1 47/14 од 23.04.2015. године и Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 17/15 од 25.11.2015. године, браниоца окривљеног Жарка Даковића, адвоката Б.П. у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, браниоца окривљеног Жарка Даковића, адвоката Б.К., у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, браниоца окривљеног Бугарин Жељка, адвоката Б.К., у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку и браниоца окривљеног Радована Шаренца, адвоката Ж.Д. у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП, док се захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К. и браниоца окривљеног Радована Шаренца, адвоката Ж.Д., у преосталом делу и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Горана Иванковића, адвоката С.П. у целости, одбацују као недозвољени.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ као неблагоприятан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Бугарин Жељка, адвоката В.Д. поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења КПо1 47/14 од 23.04.2015. године и Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 17/15 од 25.11.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење К – По1 47/14 од 23.04.2015. године, оглашени су кривим: окривљени Жарко Даковић, за кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од две године и за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од четири године, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од пет година и шест месеци у коју се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2006. године до 15.10.2008. године; окривљени Бугарин Жељко, за кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ за које је утврђена казна затвора у трајању од две године, за продужено кривично дело давање мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ, за које је утврђена казна затвора у трајању од једне године и шест месеци и за продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, за које је утврђена казна затвора у трајању од две године, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од пет година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2006. године до 15.10.2008. године; окривљени Горан Иванковић за кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ за које је утврђена казна затвора у трајању од две године и за продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, за које је утврђена казна затвора у трајању од три године, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од четири године и шест месеци; окривљени Радован Шаренац, због продуженог кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три године и шест месеци у коју се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2006. године до 14.11.2007. године; окривљени Дарко Танасковић, за продужено кривично дело давање мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године и девет месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2006. године до 14.11.2007. године и окривљени Химет Незировић за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица помагањем из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 35. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од десет месеци у коју се урачунава време проведено у притвору од 27.12.2006. године до 21.05.2007. године. Првостепеном пресудом је на основу члана 91. и члана 92. КЗ од окривљених одузета имовинска корист и то тако што су окривљени Жарко Даковић, Бугарин Жељко и Горан Иванковић, обавезани да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 2.020.195,99 динара у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. На основу члана 367. став 7. КЗ, од окривљеног Радована Шаренца је у корист буџета Републике Србије, одузет износ од 1.290 евра у динарској противвредности на дан уплате, па је окривљени обавезан да наведени износ исплати у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења и од овог окривљеног је одузет мобилни телефон марке „...“ Имеи број ... На основу члана 85. КЗ, првостепеном пресудом је изречена мера безбедности и забрана вршења позива, делатности и дужности и то забрана вршења позива царинског службеника окривљеном Жарку Даковићу у трајању од пет година, а окривљеном Радовану Шаренцу у трајању од три године, те је одређено да ће ова мера трајати од

правноснажности пресуде, с тим што се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања мере. Првостепеном пресудом на основу члана 264. став 1. ЗКП, окривљени Жарко Даковић, Бугарин Жељко, Горан Иванковић, Радован Шаренац, Дарко Танасковић и Химет Незировић су обавезани да накнаде трошкове кривичног поступка о чијој висини ће првостепени суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 По1 17/15 од 25.11.2015. године, усвајањем жалби браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К. и браниоца окривљеног Дарка Танасковића, адвоката К.Б. и поводом жалби окривљеног Жарка Даковића, браниоца окривљеног Горана Иванковића, адвоката С.П. и мајке окривљеног Горана Иванковића, Љ.И., браниоца окривљеног Радована Шаренца, адвоката З.П. и браниоца окривљеног Химета Незировића, адвоката С.Р. – Г., а по службеној дужности преиначена је првостепена пресуда само у погледу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Београду, окривљенима Жарку Даковићу, Бугарин Жељку и Иванковић Горану за кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ, окривљеном Жарку Даковићу за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, окривљеном Бугарин Жељку за продужено кривично дело давање мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ, и продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, окривљеном Горану Иванковићу за продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, окривљеном Радовану Шаренцу за продужено кривично дело примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 61. КЗ, окривљеном Дарку Танасковићу за продужено кривично дело давање мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ и окривљеном Химету Незировићу за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица помагањем из члана 234. став 3. у вези члана 35. КЗ, за које су првостепеном пресудом оглашени кривим, задржао као правилно утврђене казне затвора и то: окривљеном Жарку Даковићу за кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ, казну затвора у трајању од две године, за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, казну затвора у трајању од четири године, окривљеном Бугарин Жељку за кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ, казну затвора у трајању од две године, за продужено кривично дело давање мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ, казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, за продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, казну затвора у трајању од две године и окривљеном Горану Иванковићу за кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ, казну затвора у трајању од две године, продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, казну затвора у трајању од три године, па их је осудио и то: окривљеног Жарка Даковића на јединствену казну затвора у трајању од четири године и шест месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2006. године до 15.10.2008. године, окривљеног Бугарин Жељка на јединствену казну затвора у трајању од четири године, у коју казну се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2006. године од 15.10.2008. године, окривљеног Горана Иванковића на јединствену казну затвора

у трајању од четири године, окривљеног Радована Шаренца на казну затвора у трајању од три године, у коју казну се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2006. до 14.11.2007. године, окривљеног Дарка Танасковића на казну затвора у трајању од једне године и два месеца у коју казну се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2006. до 14.11.2007. године и окривљеног Химета Незировића на казну затвора у трајању од шест месеци у коју се урачунава време проведено у притвору од 27.12.2006. до 21.05.2007. године, док је жалба Тужиоца за организовани криминал и жалбе браниоца окривљеног Горана Иванковића, адвоката С.П., мајке окривљеног Горана Иванковића, Љ.И., окривљеног Жарка Даковића, браниоца окривљеног Р.Ш., адвоката З.П., и браниоца окривљеног Химета Незировића, адвоката С.Р.-Г., у целости и у осталом делу жалбе браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К. и браниоца окривљеног Дарка Танасковића, адвоката К.Б. одбио као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против ових пресуда захтев за заштиту законитости благовремено су поднели:

Бранилац окривљеног Жарка Даковића, адвокат Б.П., због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење;

Бранилац окривљеног Жарка Даковића, адвокат Б.К., због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 8), 9) и 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, члана 439. тачка 3. ЗКП и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и списе предмета врати другостепеном суду са налогом да се одржи претрес пред тим судом;

Бранилац окривљеног Бугарин Жељка, адвокат Б.К., због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 8), 9) и 11), и став 2. тачка 1) и тачка 2), члана 439. тачка 3) и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, укине побијане пресуде и предмет врати другостепеном суду са налогом да се пред тим судом одржи претрес.

Бранилац окривљеног Радована Шаренца, адвокат Ж.Д. због повреде закона из члана 460, члана 438. став 1. тачка 11), члана 439. тачка 2) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине другостепену пресуду у делу који се односи на окривљеног Радована Шаренца и списе предмета врати другостепеном суду на поновно суђење а да браниоца и окривљеног обавести о седници већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП.

Бранилац окривљеног Горана Иванковића, адвокат С.П., због повреда закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) и члана 462. став 3. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, а да браниоца окривљеног обавести о седници већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП.

Врховни касациони суд је у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу па је одржао седницу већа, о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоца окривљених налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, у којој седници је размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви поднети, па је по оцени навода и предлога у захтевима бранилаца окривљених нашао:

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног Жарка Даковића, адвокат Б.П., у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијане правноснажне пресуде заснивају на доказу на коме се пресуда према одредбама ЗКП не може заснивати и то: на снимљеним телефонским разговорима и њиховим транскриптима прибављеним супротно одредбама члана 232. и члана 233. тада важећег ЗКП, са образложењем да је Тужилац за организовани криминал, наредбом за спровођење истраге окривљеног Жарка Даковића теретио за кривично дело примање мита из члана 367. КЗ, у односу на које кривично дело је могла бити примењена мера надзора и снимања телефонских и других разговора или комуникација другим техничким средствима из члана 232. тада важећег ЗКП, али да је у току поступка, након укидања раније првостепене пресуде, изменио оптужницу и овом окривљеном ставио на терет извршење кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ, за које кривично дело је овај окривљени и оглашен кривим правноснажном пресудом и то на основу доказа прикупљених применом посебних мера одређених за кривично дело примање мита из члана 367. КЗ. Нижестепени судови су на наведени начин према становишту браниоца, учинили наведену битну повреду одредаба кривичног поступка имајући у виду да одредба члана 504а Закона о изменама и допунама ЗКП-а („Сл. лист СРЈ“ број 68/2002), не обухвата кривично дело злоупотреба службеног положаја као кривично дело организованог криминала, а да су се према Закону о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Сл. гласник РС“, број 61/2005), посебне мере могле примењивати за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. ЗКП, само у случају да је тим делом прибављена противправна имовинска корист у износу од 200.000.000,00 динара, што у конкретном случају не постоји, па се самим тим, на доказима прибављеним на наведени начин није могла заснивати пресуда у односу на кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ.

Бранилац окривљеног Бугарин Жељка, адвокат Б.К., у захтеву за заштиту законитости истиче да су нижестепени судови превидели чињеницу да одредбом члана 232. став 1. тачка 3. тада важећег ЗКП, кривично дело злоупотреба службеног положаја није било прописано као кривично дело организованог криминала, тако да се наредба за прислушкивање на основу те одредбе није могла донети у односу на кривично дело злоупотреба службеног положаја као и да је наредба за прислушкивање разговора између окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка издата у односу на неку другу краљевачку групу у неком другом предмету, што, према ставу браниоца, транскрипте снимљених разговора применом наведене мере чини незаконитим доказима, којим наводима се, по налажењу овог суда,

правноснажне пресуде у суштини побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног Радована Шаренца, адвокат Ж.Д., у захтеву указује да је правноснажна пресуда заснована на незаконитим доказима, прибављеним супротно тада важећим одредбама члана 232. и члана 233. ЗКП, с обзиром на то да су телефонски разговори и њихови транскрипти сачињени од стране неовлашћеног органа – Министарства унутрашњих послова, а не од стране истражног судије те да је наредбом истражног судије Окружног суда у Београду Кр По 558/06 од 05.09.2006. године, проширена наредба, која се односила на лица у односу на која није вођен овај кривични поступак, којим наводима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Одредба члана 84. став 1. ЗКП, прописује да докази који су прибављени противна члану 16. став 1. ЗКП (незаконити докази), не могу бити коришћени у кривичном поступку и ти докази се издвајају из списка, чувају и уништавају на начин прописан одредбом става 2. истог члана.

Чланом 16. став 1. ЗКП, прописано је да се судске одлуке не могу заснивати на доказима који су, непосредно или посредно сами по себи или према начину прибављања у супротности са Уставом, тим Закоником, другим законом или опште прихваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа.

Одредбом члана 232. ЗКП („Сл. лист СРЈ“, број 70/2001,68/2002, „Сл. гласник РС“, број 58/2004 ...46/2006), који је важио у време када је обављено снимање телефонских разговора окривљених, прописано је да истражни судија, на писмени и образложени предлог јавног тужиоца, може наредити надзор и снимање телефонских и других разговора или комуникација другим техничким средствима и оптичка снимања лица за која постоје основи сумње да су сама или са другим извршила кривично дело, између осталог, са елементима организованог криминала, давања и примања мита, изнуде и отмице. Одредбом члана 504љ тада важећег ЗКП, прописано је да истражни судија на захтев јавног тужиоца може према лицу за које постоје основи сумње да само или заједно са другим лицима припрема кривично дело организованог криминала, између осталог, одредити примену мере из члана 232, ако се кривично дело организованог криминала на други начин не би могло открити, доказати или спречити, или би то било повезано са знатним тешкоћама. Из списка предмета произлази да су у овом поступку донете три наредбе истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду, и то Кри Пов II бр.540/06 од 17.08.2006. године, Кри Пов II бр.558/06 од 05.09.2006. године и Кри Пов II бр.558/06 од 01.11.2006. године, и то на основу писмених и образложених предлога Окружног јавног тужиоца у Београду – Специјалног тужилаштва а које су се односиле на кривична дела за која се наведена мера могла применити.

Стога су, по оцени овога суда, транскрипти разговора са бројева телефона који су били предмет надзора по наведеним наредбама у том смислу законит доказ. Како је мера надзора и снимања телефонских разговора окривљеног Жарка Даковића

одређена због постојања основа сумње да је између осталог извршено и кривично дело примање мита из члана 367. КЗ (за које се ова радња доказивања могла применити у смислу члана 232. ЗКП), а за које кривично дело је против овог окривљеног поднет захтев за спровођење истраге, односно подигнута оптужница, то околност што је надлежни јавни тужилац, након укидања раније првостепене пресуде, у односу на окривљеног Жарка Даковића изменио оптужницу тако што му је ставио на терет кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. КЗ (које није било обухваћено чланом 232. тада важећег ЗКП), не чини незаконитим доказе – снимљене телефонске разговоре и транскрипте ових разговора прибављене применом мере надзора из члана 232. ЗКП, јер је јавни тужилац овлашћен да у току главног претреса измени оптужницу ако оцени да изведени докази указују да је чињенично стање другачије од оног изнетог у оптужници у складу са одредбом члана 409. став 1. ЗКП.

Из изнетих разлога Врховни касациони суд је оценио као неосноване наводе захтева браниоца окривљеног Жарка Даковића, адвоката Б.П. да је побијана правноснажна пресуда донета уз учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

По налажењу овога суда неосновано се и захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Бугарин Жељка, адвоката Б.К., правноснажна пресуда побија због повреде Закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, имајући у виду да је мера надзора и снимања телефонских разговора окривљеног Бугарин Жељка вршена на основу наредби истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду од 05.09.2006. и 01.11.2006. године, а које су се односиле између осталог и на кривично дело примање мита из члана 368. став 1. КЗ, за које се ова радња доказивања могла применити у смислу тада важеће одредбе члана 232. ЗКП и за које је овај окривљени оптужен и побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим, па су самим тим, транскрипти разговора прибављени по наведеним наредбама по оцени овог суда законити доказ, а њихова законитост није доведена у питање ни тиме што је радња надзора и снимања телефонских разговора окривљеног Жарка Даковића, Жељка Бугарина и Радована Шаренца извршена на основу наредби истражног судије од 05.09.2006. и 01.11.2006. године, којима је проширена наредба од 17.08.2006. године која се односила на лица која нису окривљена у овом кривичном поступку имајући у виду да су наредбе од 05.09.2006. и 01.11.2006. године донете у складу са тада важећом одредбом члана 232. ЗКП.

По оцени Врховног касационог суда неосновани су и наводи захтева браниоца окривљеног Радована Шаренца, адвоката Ж.Д., да је на штету овог окривљеног повређен закон из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП. Наиме из списка предмета произлази да су цитиране наредбе истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду о примени мере надзора и снимања телефонских разговора окривљених извршене од стране органа унутрашњих послова на основу овлашћења из члана 232. став 3. тада важећег ЗКП, па су неосновани наводи захтева да су докази – транскрипти снимљених разговора окривљених незаконити докази.

Бранилац окривљеног Радована Шаренца, наведене чињенице је истицао и у одбрани окривљеног на главном претресу у току првостепеног поступка, која је од стране првостепеног суда оцењена као неоснована у вези са чим су дати разлози у ставу IV на страни 111 и у првом ставу на страни 112, образложења првостепене пресуде које је овај суд прихватио и на исте упућује, а иста повреда Закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП је неосновано истицана и у поступку по редовном правном леку, а Врховни касациони суд прихвата разлоге које је дао Апелациони суд у Београду у трећем ставу на страни 28 и у првом ставу на страни 29, образложења своје пресуде и на исте упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП.

Бранилац окривљеног Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвокат Б.К., у захтеву за заштиту законитости наводи да је правноснажном пресудом повређен објективни идентитет између оптужбе и пресуде у погледу висине имовинске користи прибављене извршењем кривичних дела, описаних у ставу II изреке, првостепене пресуде, тако што је под тачком 2, диспозитива оптужнице било наведено да је окривљени Жарко Даковић, заједно са окривљенима Бугарин Жељком и Гораном Иванковићем, прибавио имовинску корист од преко 1.500.000,00 динара, што је изреком пресуде измењено тиме што је у истој наведено да су окривљени и себи и другим лицима и назначеним привредним друштвима прибавили имовинску корист најмање у износу од 2.020.195,59 динара, којим наводима се по оцени овога суда правноснажна пресуда побија због повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Изнете наводе захтева браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К., Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП, прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

У конкретном случају надлежни јавни тужилац је у диспозитиву оптужног акта навео да су окривљени и то: окривљени Жарко Даковић, извршењем продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, а окривљени Бугарин Жељко извршењем продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, себи и другима прибавили имовинску корист која прелази износ од 1.500.000,00 динара што је законско и квалификаторно обележје ових кривичних дела, а првостепени суд је навођењем тачног најмањег износа имовинске користи коју су окривљени себи и другом прибавили делујући у оквиру групе која је извршила предметно кривично дело изреку пресуде само уподобио чињеничном стању утврђеном на главном претресу, које произлази из изведених доказа, при чему није измењена суштина чињеничног описа нити је то било од утицаја на другачију – тежу правну квалификацију предметног кривичног дела.

Стога су наводи захтева браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К., у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП оцењени као неосновани.

Према наводима захтева браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К., из чињеничног описа кривичног дела датог у ставу II изреке првостепене пресуде произлази да се у радњама ових окривљених стичу законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ и да је суд у конкретном случају био у обавези да примени блажи закон за окривљене са образложењем да су предметна кривична дела извршена у току 2006. године када је одредба члана 242. КЗ РС за кривично дело злоупотреба службеног положаја прописивала квалификоване облике од става 1. до 3. у зависности од вредности имовинске користи прибављене извршењем кривичног дела при чему је код продуженог кривичног дела било неопходно да је бар једном радњом која улази у његов састав износ прибављене имовинске користи прелази новчани цензус прописан за то дело.

Изнете наводе захтева браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К. којима се указује да је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити и да је на тај начин на штету окривљених повређен кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, из чињеница и околности назначених у ставу II изреке првостепене пресуде, произлази да се у радњама окривљеног Жарка Даковића стичу сва законска обележја продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, а у радњама окривљеног Бугарин Жељка законска обележја продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, укључујући и то да је група у оквиру које су деловали ови окривљени извршењем предметних кривичних дела прибавила имовинску корист себи и другом најмање у износу од 2.020.195,99 динара, за који износ је оштећен буџет Републике Србије.

Према изреци првостепене пресуде окривљени Жарко Даковић и Бугарин Жељко наведена кривична дела су извршили у периоду од маја до децембра 2006. године, када је важио Кривични законик („Сл. гласник РС“, број 85/2005), па самим тим а насупрот наводима захтева браниоца ових окривљених није било законског основа за примену члана 242. Кривичног закона Републике Србије.

Надаље, како је у току поступка утврђено, а што произлази и из изреке првостепене пресуде да су окривљени Жарко Даковић и окривљени Бугарин Жељко предузели већи број инкриминисаних радњи у временској повезаности које представљају целину због истоврсности предмета дела, коришћење исте ситуације, јединства простора извршења дела и јединственог умишљаја учиниоца, то су радње окривљеног Жарка Даковића, описане у ставу II изреке првостепене пресуде правилно правно квалификоване као продужено кривично дело.

Одредбом члана 61. став 5. КЗ, прописано је да ако продужено кривично дело обухвата кривична дела чије је битно обележје одређени новчани износ, сматраће се

да је продуженим кривичним делом остварен збир износа остварених појединачним делима уколико је то обухваћено јединственим умишљајем учиниоца.

С обзиром на то да је у конкретном случају утврђено постојање јединственог умишљаја код окривљеног Жарка Даковића и Бугарин Жељка у односу на продужено кривично дело као целину, као и на укупну последицу тог дела – прибављање имовинске користи себи и другом од најмање 2.020.195,00 динара која представља збир износа остварених појединачним делима обухваћених продуженим кривичним делом сходно одредби члана 61. став 5. КЗ, и како имовинска корист прибављена извршењем дела из става 1. члана 359. КЗ, односно става 1. члана 234. КЗ прелази износ 1.500.000,00 динара, то су радње окривљеног Жарка Даковића правилно правно квалификоване као продужено кривично дело из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ односно радње окривљеног Бугарин Жељка као продужено кривично дело из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ. Из изнетих разлога, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених Бугарин Жељка и Жарка Даковића, адвоката Б.К. су у погледу повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног Радована Шаренца истиче да из чињеничног описа кривичног дела датог у ставу II изреке првостепене пресуде произлази да је овај окривљени најпре оцаринио возило, а потом захтевао и примао поклоне, односно да је након извршења службене радње захтевао и примао поклоне, па се такво чињенично стање, према ставу браниоца, може подвести искључиво под кривично дело примање мита из члана 367. став 4. КЗ.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног којима се указује да је на штету окривљеног Радована Шаренца правноснажном пресудом повређен кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, у ставу II изреке првостепене пресуде назначено је да је окривљени Радован Шаренац најпре захтевао од окривљених Бугарин Жељка и Дарка Танасковића, поклоне да у оквиру свог службеног овлашћења изврши радње које не би смео извршити да би потом након царинења коришћених моторних возила која не испуњавају услове прописане стандардом „Еуро 3“, од истих у више наврата примао поклоне у готовом новцу и другим стварима, што представља радњу извршења продуженог кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 41. КЗ за које је овај окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом, па су самим тим неосновани наводи захтева браниоца окривљеног Радована Шаренца, адвоката Ж.Д. да је правноснажном пресудом повређен Кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Бранилац окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка у захтевима за заштиту законитости истиче и то да је изрека првостепене пресуде неразумљива у погледу описа радњи извршења ових окривљених чиме се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11. ЗКП; да су став I и II изреке првостепене пресуде међусобно противречни као и да постоји колизија између изреке и разлога пресуде што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП; да је у конкретном случају изостала

савесна оцена доказа појединачно и у вези са осталим изведеним доказима у смислу члана 419. ЗКП; да нижестепени судови изведене доказе нису ценили како је то прописано одредбама ЗКП, чиме се указује на повреду одредбе члана 16. ЗКП; да је првостепени суд повредио одбрану окривљеног Жељка Бугарина, тиме што је одбио предлог одбране да се одреди допунско економско-финансијско вештачење којим наводима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 3. ЗКП.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, бранилац окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвокат Б.К., у захтеву истиче да су казне на које су ови окривљени осуђени побијано правноснажном пресудом превисоке и да је суд пропустио да цени као олакшавајуће околности на страни окривљених да раније нису осуђивани, неузимајући у обзир начело индивидуализације казне приликом одмеравања казне окривљенима којим наводима се по налажењу овога суда у суштини истиче да суд није правилно одмерио казну с обзиром на чињенице које утичу да казна буде већа или мања и на тај начин бранилац правноснажну пресуду побија због одлуке о казни, што представља повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

У захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К., указује се и то да суд утврђује да је окривљени Жарко Даковић, учествовао у продаји возила, што није потврђено ниједним изведеним доказом, да не постоји узрочнопоследична веза између управника царине и цариника, а посебно не између управника царине и шпедитера, јер према наводима захтева, управник царине не царини робу, па самим тим ни аутомобиле; да ничим није доказано утврђење суда да је окривљени Жарко Даковић, знао за сачињену документацију неистинитог садржаја и да се из тог разлога поступак царинења могао обавити само у Зрењанину; да је суд наредбом којом се одређује вештачење ради утврђивања царинске основице дао погрешан налог вештаку и у вези са тим оспорава критеријуме на основу којих је вештак утврдио висину штете која је настала као последица предузетих радњи ових окривљених; да инкриминисане радње окривљеног Жарка Даковић ничим нису доказане нити је утврђено време када је окривљени радио као управник царине, затим да нема доказа да је окривљени Жарко Даковић, извршио кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ, с обзиром на то да не постоје докази да су се окривљени договарали и деловали као организатори криминалне групе, затим да није утврђено како је настала имовинска корист и ко је исту присвојио, односно постојање јединственог умишљаја окривљених у односу на предузете радње, да нема доказа да је окривљени Бугарин Жељко као одговорно лице у правном лицу „З.К.“, продавао илегално увезена и оцарињена возила која не испуњавају стандарде „Еуро 3“, да нису изведени докази на околност садржине документације која је пратила возила и њихову веродостојност, да је суд пропустио да одреди допунско економско – финансијско вештачење на околност провере поступка и начина царинења половних аутомобила на другим царинарницама, и да нису утврђене чињенице наведене у изреци првостепене пресуде које се тичу субјективног односа окривљених према извршеним делима. Врховни касациони суд налази да се изнетим наводима захтева браниоца окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвоката Б.К., у суштини оспорава оцена

изведених доказа и указује да се правноснажна пресуда заснива на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању у погледу предузетих радњи и виности окривљених.

Бранилац окривљеног Радована Шаренца, адвокат Ж.Д. у захтеву за заштиту законитости истиче да другостепени суд није ценио жалбене наводе браниоца окривљеног у делу који се односи на истакнуте повреде закона чиме се указује на повреду закона из члана 460. ЗКП, као и да је изрека пресуде неразумљива који недостатак пресуде представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, као и да је изрека пресуде противречна самој себи и разлозима пресуде којим наводима се пресуда оспорава због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Поред тога, бранилац окривљеног Радована Шаренца у захтеву наводи и да је нејасно како су нижестепени судови утврдили да је овај окривљени добио мито за укупно 86 возила као и да су првостепени и другостепени суд пропустили да цене распис помоћника директора царине у коме се наводи да у раду Царинске испоставе Зрењанин, није било пропуста, којим наводима се по налажењу овога суда правноснажна пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Међутим, одредбом члана 485. став 4. ЗКП, која прописује разлоге због којих окривљени, односно бранилац окривљеног сходно ограничењу његових права, правима која у поступку има окривљени у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због напред истакнутих повреда одредаба процесног закона у захтевима бранилаца окривљених Жарка Даковића, Бугарин Жељка и Радована Шаренца, нити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, због чега су захтеви за заштиту законитости бранилаца ових окривљених у овом делу оцењени као недозвољени.

Бранилац окривљеног Горана Иванковића, адвокат С.П., у захтеву за заштиту законитости указује да је на штету овог окривљеног правноснажном пресудом повређен кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП, и у вези са тим наводи да се радње окривљеног назначене у чињеничном опису дела датом у изреци првостепене пресуде у ставу II нису могле правно квалификовати као продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, јер су и првостепени и другостепени суд погрешно протумачили појам одговорног лица, а окривљеном се, према становишту браниоца, не може приписати да је фактички управљао пословањем „А.“ зато што је сведок Ј.Ћ. лагала и рекла да га је сматрала директором као и да је погрешан закључак нижестепених судова да је окривљени извршио кривично дело злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ, јер изведени докази не указују да је окривљени Горан Иванковић организовао групу која је имала за циљ вршење кривичних дела. Изложеним наводима захтева за заштиту законитости, по оцени овога суда, бранилац окривљеног Горана Иванковића, адвокат С.П., цени изведене доказе током поступка и износи своје чињеничне закључке који су другачији од оних утврђених у поновљеним пресудама, због чега бранилац окривљеног иако формално истиче повреду кривичног закона из члана 439.

тачка 2) ЗКП, суштински оспорава оцену изведених доказа и истом утврђено чињенично стање у побијаним пресудама.

Поред тога, бранилац окривљеног Горана Иванковића, адвокат С.П. у захтеву истиче и да је првостепеном пресудом повређена одредба члана 462. став 3. ЗКП, тиме што је првостепени суд након укидања раније првостепене пресуде пропустио да изведе све процесне радње и расправи сва спорна питања на која је указао другостепени суд у својој одлуци.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, истакнуте повреде закона и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање нису прописани као разлог због којих окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек, то је захтев браниоца окривљеног Горана Иванковића, адвоката С.П., у овом делу оцењен као недозвољен.

Бранилац окривљеног Жарка Даковића, адвокат Б.П., у захтеву за заштиту законитости наводи да су побијане правноснажне пресуде донете уз учињену повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, затим бранилац окривљених Жарка Даковића и Бугарин Жељка, адвокат Б.К. у захтевима истиче повреде закона из члана 441. став 4. и члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП и бранилац окривљеног Горана Иванковића, адвокат С.П., у захтеву указује да је правноснажном пресудом повређен кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП, међутим, у захтеву не наводе разлоге у погледу истакнутих повреда закона.

Врховни касациони суд је приликом одлучивања о захтеву за заштиту законитости везан разлозима, делом и правцем побијања који су истакнути у захтеву, како је то изричито прописано чланом 489. став 1. ЗКП, што значи да суд одлучујући о захтеву, уколико разлози за истакнуте повреде закона нису наведени, нема законско овлашћење да по службеној дужности оцењује у чему се састоје повреде закона на које се у захтеву указује, а да у предметним захтевима бранилаца окривљених цитиране повреде закона у правноснажној одлуци нису конкретизоване нити образложене, то је овај суд нашао да захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Жарка Даковића, Бугарин Жељка и Горана Иванковића у овом делу немају законом прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Испитујући захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Бугарин Жељка адвоката В.Д., Врховни касациони суд је нашао да је исти неблаговремен.

Наиме, одредбом члана 485. став 4. ЗКП, прописано је да због таксативно наведених повреда тог законика, учињених у првостепеном поступку пред апелационим судом, окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Овај рок важи и за браниоца окривљеног, с обзиром на одредбу члана 71. тачка 5) ЗКП, којом су права браниоца ограничена правима окривљеног.

С обзиром на то да из списка предмета произлази да је окривљени Бугарин Жељко, другостепену пресуду примио дана 22.01.2016. године, а да је његов бранилац, адвокат В.Д., против наведених пресуда захтев за заштиту законитости поднео дана 25.02.2016. године, дакле по протеку законом прописаног рока из члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног Бугарин Жељка, адвоката В.Д. оценио неблаговременим.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, одлучио као у ставу I, а на основу члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП, као у ставу II изреке ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.